

Aziza: Proč?

Skinhead: Kdo jsou, jako...nejmocnější lidé ve světě? (*Otočí se na jiného skinheada*) Hubu drž! Ty nejmocnější lidi myslím – kdo zabírá parlamenty, největší společnosti a všechny ty bilbosti?

Aziza: Jak to můžeš vědět? Zabýval ses tím nějak?

Skinhead: Přemýšlel jsem o tom chlapovi Peteru Wallenbergovi, jednom z nejbohatších lidí ve Švédsku (*rodina Wallenbergů je nejprominentnější finanční dynastie – pozn. překl.*), ne-li vůbec nejbohatší. Je Žid.

Aziza: Tak? A co to znamená? Znamená to jen, že Žid je úspěšný v byznysu, to je všechno.

Skinhead: Jo, ale když se podíváš na všechny ostatní, tak vidíš, že mezi těmi, kterým se daří dobře, je Židů jak nasráno.

Aziza: A proč ti vadí, že se nějaký chlápek vypracoval na špici, když makal jak blázen?

Skinhead: Protože oni jsou jediní, kteří se v tom byznysu drží.

Aziza: Ale proč ti to vadí?

Skinhead: Co?

Aziza: Proč ti to vadí?

Skinhead: Protože se snaží získat všecko pro sebe. Zasraný židovský prasata.

Aziza: Co? Berou něco tobě?

Skinhead: Ne, ale snaží se vzít mi mou vlast.

Aziza: Ale no tak. A jak jako?

Skinhead: Ekonomicky.

Aziza: Co to znamená pro tebe?

Skinhead: Co?

Aziza: Co to znamená pro tebe?

Skinhead: Já nechci, aby mě kontrolovali nějaký zasraný sionistický bastardi.

Aziza: A co je horší, být pod kontrolou zasraných sionistických bastardů nebo zasraného kapitalistického bastarda Svenna Benkeho?

Skinhead: Na to seru, že je to kapitalista.

Dívka: Můžu si něco koupit?

Aziza: Už mám zavřeno. Jenom tady... ok.

Skinhead: Jo, ale je to, jako... říká se, víš: Saddám Husajn chce zabrat svět...

Aziza: On je Žid?

Skinhead: Ne, ale jako příklad. Saddám Husajn je druh, jako, zkouší... (*Výkřik „Sieg Heil!“*) Sklapni! Získal všechno válčením.

Aziza: Co si o něm myslíš? Není blázen?

Skinhead: Je padlej na hlavu.

Aziza: Ok, je padlej na hlavu. A co Hitler? Ten chtěl taky zabrat celý svět.

Skinhead: Jo, ale ten byl chytřej.

Aziza: Jaký je rozdíl mezi Hitlerem, Saddámem Husajnem a bohatým Židem?

Skinhead: Husajn chce ovládnout svět válkou. Samozřejmě Hitler to chtěl taky, ale pořád měl... měl cíl. Chtěl spojit Evropu.

Aziza: A co si myslíš, že chce Saddám Husajn? Chce spojit všechny tak, aby byli jeho poskoci.

Skinhead: Jo, ale to je sakra rozdíl! Poslouchej: Hitler chtěl... Četla jsi „Mein Kampf“?

Aziza: Ne, ale řekni mi, jaký je rozdíl mezi spojováním lidí nebo kontinentů z jakéhokoliv důvodu? Ať už je to touha po moci, totalita, fašismus, cokoliv.

Skinhead: Jako, on měl... Chtěli velkou sloučenou Evropu. Ale chtěli pořád udržovat nacionalismus a rasy. On... jako, byla to velká věc.

Aziza: Co pro tebe znamená rasa?

Skinhead: Rasa pro mě znamená... je to... je to spousta věcí. Je bílá rasa a mulati a černoši a Židé... jako všechny různé rasy.

Aziza: Ale co to znamená rasa?

Skinhead: Co?

Aziza: Co znamená... Proč jsou různé rasy?

Skinhead: Jak to mám sakra vědět?

Aziza: Jaký je rozdíl mezi tebou a mnou?

Skinhead: Já mám světlé vlasy a ty máš tmavé.

Aziza: No a co?

Skinhead: Mám světlé oči a ty máš tmavé.

Aziza: Jo?

Skinhead: No jasně!

Aziza: To je ten rozdíl?

Skinhead: Jo a to je velký rozdíl, ne?

Aziza: Jakože já mám tmavé vlasy a ty světlé?

Skinhead: Ne, ale –

Aziza: Ano, to's právě řekl. Ptala jsem se tě a tys řekl, že rozdíl je –

Skinhead: No jo, ale opravdu velký rozdíl je –

Aziza: Velký rozdíl mezi mnou a tebou je, že já mám tmavé vlasy. Ale co tamta – když ona je světlavá a já tmavá –

Skinhead: Jasně, taky jsou mezi váma rozdíly.

Aziza: Jistě, jsme dvě rozdílné ženy. A ty jsi muž a já jsem žena.

Skinhead: Jo, ale jako... Já bojuju za přežití své rasy. Tím myslím, že nechci... míšence Židů. Víš co tím myslím?

Aziza: Míšence Židů?

Skinhead: No, míšenci Židů jsou muslimové. Rozumíš mi?

Aziza: Ne. Počkej chvilku... *(Oba mluví najednou)* Nemůžeš... Hele, nemůžeš být najednou Žid a muslim. To prostě nejde. Nemůžeš být najednou Žid a muslim. To jsou dvě různá náboženství.

Skinhead: Jasně, že to jsou různá náboženství. Ale i když se narodíš jako Žid, pořád můžeš konvertovat k muslimům.

Aziza: No počkej! Ty jsi mimo! Fakt jsi mimo.

Skinhead: Ne, nejsem!

Aziza: Ale jo, jsi. Vůbec nevíš, o čem mluvím.

Skinhead: Ujišťuju tě, že vím. Podívej se, když seš Žid, můžeš konvertovat od judaismu k –

Aziza: Ty bys taky mohl být Žid, kdybys chtěl.

Skinhead: Jo, ale vem to tak – narodíš se jako Žid a jdeš a konvertuješ k muslimům... *(Otáčí se k někomu v davu za sebou)* Ahoj Lillen!... a pak konvertuješ k muslimům. Takže jsi obojí, Žid i muslim.

Aziza: Ne, nemůžeš být obojí – Žid a muslim.

Skinhead: Ale jo, můžeš. To je... to je... narodíš se jako Žid, a jestliže se narodíš jako Žid, tak jsi Žid. To je pak navždy. I když konvertuješ k muslimům, nebo k někomu jinému.

Aziza: Ale já tomu nerozumím – co to má společného s tebou? Jako, co ti na tom všem vadí?

Skinhead: Obojí, muslimové i Židé, mají scestný názory.

Aziza: Nemám povoleno tady být? Myslíš si, že je nechutný, že tu stojím, pracuju v tomhle stánku, obsluhuju tě, prodávám ti cigarety? Je to scestný jenom proto, že nepatřím k tvé rase? Protože to pravděpodobně nepatřím.

Skinhead: Ne. Odkud jsi?

Aziza: Opravdu to chceš vědět?

Skinhead: Jo.

Aziza: Moje máma je Němka. Má máma je poloviční „Siegháčko“. Já jsem poloviční Hitler. Táta je muslim. Pochází z Tuniska. Narodila jsem se –

Skinhead: *(Směje se)* Tak proto jsi takhle řečnila o muslimech!

Aziza: No jo, ale narodila jsem se a vyrostla v této zemi.

Skinhead: Jo, ale myslím, jako –

Aziza: Tak co se mnou uděláš?

Skinhead: Co s tebou udělám?

Aziza: Kdybys měl na výběr?

Skinhead: Kdybych měl na výběr?

Aziza: Jo.

Skinhead: No, kdybych měl vybrat, koho obvinít za to, že tady jsi, tak by to byl tvůj táta.

Aziza: Hm, jo? A co moje matka? Moje německá Mutti?

Skinhead: Jo, ale ta je přece bílá, ne? Měla by být, pokud je opravdová Němka. Je bílá, ne?

Aziza: Jo. Je blondatá jako ty. A má modré oči zrovna jako ty.

Skinhead: Hmm. Ale tvůj tatík je černej.

Aziza: Jo, je ještě tmavší než já. Má hnědé oči.

Skinhead: Přesně. Takže, pokud ty ses narodila a vyrostla jsi v této zemi, tak tvoje Mutti sem přišla pravděpodobně dřív než tvůj tatík, nebo naopak. Museli přijít do Švédska, pak se potkali a pak to všechno, je to tak?

Aziza: *(Souhlasí)*

Skinhead: Takže sečteno, podtrženo – hlavní průšvih nastal, když tvůj tatík přišel do Švédska. To je ten hlavní problém.

Aziza: Ale co se mnou uděláš? Co budeš dělat s lidmi jako já?

Skinhead: No, to je těžký, tvůj druh nemá skutečnou národnost, ty jsi... tvá máma je z Německa a táta z Tuniska. A ty ses narodila a vyrostla jsi ve Švédsku. Myslím, že bys tady neměla být, ale je těžký říct, kam tě poslat zpátky.

Aziza: Ale, ty bys mě někam poslal?

Skinhead: *(Souhlasí)*

Aziza: Kam?

Skinhead: Asi do Tuniska.

Aziza: Proč?

Skinhead: Protože si myslím, že Evropa by měla být bílá.

Aziza: Proč?

Skinhead: *(slabě uchichtnutí)* Protože si to tak myslím.

Aziza: Ale proč si to myslíš?

Skinhead: Proč si to myslím? Protože je to moje rasová idolo... rasová ideologie.

Aziza: Co to jako obnáší?

Skinhead: Že chci mít sjednocenou, bílou Evropu. Bílou, árijskou Evropu.

Aziza: Ale proč by měla být bílá? Proč je to tak důležité?

Skinhead: Proč to není důležité?

Aziza: Já se ptám tebe. Proč je to důležité?

Skinhead: Narodil jsem se bílý a chtěl bych, aby se i další lidé rodili bílí a zasraný poloviční negři -

Aziza: Co je na tom špatného být poloviční černocho? Je to tak extrémně nechutný nebo něco? Myslíš, že já jsem nechutná?

Skinhead: Ne, ale ty nejsi poloviční černocho. Poloviční černocho je mulat. Ty přece nejsi žádná pitomej mulat.

Aziza: A co teda jsem?

Skinhead: Ty jsi... jak bych to řekl /*Odkáže si*/. Promiň, že to tak řeknu, ale ty jsi jako prostě normálně černá. /*Rozpačitý smích*/ To není to samý jako mulat.

Aziza: Ne, to není. Ale co je na tom špatného? Jsem tak odporná, že tady nevydržíš stát a mluvit se mnou?

Skinhead: Ne, mluvím s tebou celou dobu, nevidíš? Hele, to by byl přece sakra rozdíl, kdybys byla tak odporná, že bych tu nemohl stát a dívat se na tebe, ale myslím, že lidé by měli... Evropa by měla být bílá a Afrika -

Aziza: Jo, ale já se neptám Evropy, ptám se tebe, kterej tady teď stojíš. Tebe se ptám. Jak se jmenuješ?

Skinhead: Kim. A jak se jmenuješ ty?

Aziza: Aziza.

Skinhead: Aziza.

Aziza: Mám taky divný jméno, co?

(*Smějí se*)

Aziza: Měj se, Kime!

Skinhead: Ty taky, Azizo. To co jsem říkal, je prostě můj názor.

Aziza: Jo?

/.../

Lorelei Harris: Snění tlustých žen

(RTE Irsko 1994, IFC Záhřeb)

čas: 10:12

Čtyři ženy, které se nikdy předtím neviděly, se sešly ve studiu RTE. Mají společnou jedinou věc – jsou obézní. Ne, že by měly trochu nadváhu nebo byly jen hezky buclaté, ne, jsou to opravdu čtyři velmi, velmi tlusté ženy. Lorelei jim ve studiu připravila znamenitou hostinu a přiměla je hovořit o tom, jakou roli hraje v jejich životě jídlo. Susan je zpěvačka, Maeve pracuje v bezpečnostní agentuře, Maureen působí ve vedení nemocnice a Claire vede modelingovou agenturu. Ústřední citát pro všechna dietní předsevzetí: „Co můžeš udělat dnes, odlož na zítřek.“

/.../

Susan: (zpívá) Sladké a šťavnaté mango (*Smích*) /Pojď a ochutnej šťavnaté mango/ Ale jestli máš moc práce, klidně řekni a já to... sežeru! Tak, můžu to poslat dokola (*Smích*)... To miluju... (*srkání*)

(*zpěv pokračuje v podkresu*)

Susan: Někdy se sama sobě šíleně líbím. Letmo se zahlednu někde ve skle výkladní skříňe nebo v zrcadle a říkám si: „Páni! Ta ženská vypadá dobře... velmi atraktivní, exotická.“ A někdy se ráno probudím, mrknu do zrcadla a říkám si: „Proč? Proč jsem včera flámovala? Proč se nemůžu probudit a mít velikost 10 nebo 12? Proč nejsem jiná? Proč nemůžu vypadat jako modelka nebo jiná pěkná ženská?“ Někdy brečím. Jsem celkově hodně ubrečená hm... brečím a říkám si: „Proč nemám dost silnou vůli, abych byla... nehubená... nechci být hubená modelka... Proč nemám dost silnou vůli, abych byla... dynamická, silná, progresivní, jak bych si představovala? Proč? Proč nemám silnou vůli?“ No, někdy kvůli tomu brečím. Zvláště, když jdu nakupovat. Nákupy jsou muka. Jdu do obchodu, vidím něco, co se mi líbí, probírám velikosti a říkám si: „Moment... kde je moje velikost?“

(*Potlesk/Smích*)

Claire: Chtěla bych vidět nějakou vyzáblinku, jak zpívá tenhle song!

Maureen: Pomáhej jí pánbůh!

Maeve: To musí mít tyhle ty... vibrace a všechno, že jo?

Susan: Cítily jste, jak se třásla podlaha?

Maureen: Jo, jasně.

Claire: Ještě se houpe, brouku.

Maureen: Musíš nám pak všem napsat slova!

Maeve: A můžeš mě naučit ten pohyb? Takovej ten, jak jsi šla... pořád dolů... od krku až po kolena. To se mi líbí.

Claire: Takový to kroucení, že jo?

Maeve: Jo, to bylo trochu jako Marilyn Monroe. Tak jaksi -

Susan: To ne, ona byla originál!

Claire: To byla velká žena, a když ji oblékali, tak ji do těch šatů zašivali! A byla považována za největší sexuální symbol.

(*rozhovor pokračuje v podkresu*)

Claire: Sama sebe vidím jako dobře formovanou, smyslnou... hm – bublinkovou na všechny strany, od osobnosti po postavu. Ale pohodlně se cítím, leda když jsem úplně oblečená, v nějakém fantastickém ohozu. Kdežto když jsem nahá, tak to není nic moc. Pořád vidím ty svoje špeky, to naložené sádlo. A je dost těžký představit si smyslnost nebo v sobě pocítit ženskost, když pořád myslíte na to, kde vám zrovna vylézá špek. Je to docela tragické, že teď, kdy je mi třicet čtyři, mám sexualitu tak totálně pod kontrolou. Jsem si tak velice vědoma svého těla, že mě to drží sexuálně zpátky. Myslím, že bych byla v šiléném stresu. Kdekoliv a s kýmkoli bych byla, pořád bych viděla jen to své tělo, i kdyby ten sex byl úžasný. Kdyby se mi někdo líbil, vždycky bych se zastavila a přemýšlela, jak mě asi vidí a jestli se mu líbím. To, jak vidím sama sebe, není moc pozitivní. Nejsou to hezké obrázky.

Maureen: Hele, jak Suzy vysává to humří klepeto, není to sexy? *(Smích)* Jídlo je prostě smyslné. Chuť, vůně, barvy. Tyhle ústřice... jak to kl... klouže krkem... Nemůžu ani mluvit, jak jsem rozrušená. *(Smích)* Jídlo je prostě erotické. A o to jde. Fazole s toustem erotické nejsou.

Claire: Úplně mi tečou sliny!

Maureen: *(Smích)* Jídlo je takový, jakej je život.

Claire: Nutila vás taky matka, abyste dojídaly? A přitom vám nakládala stejný porce jako otci?

Maeve: No jo! Dojez, sněž to! A pak mi říkala, že jsem tlustá! Jak jinak jsem měla vypadat?

Maureen: Znáte ten nádherný vtíp od Alana Shermana „Proč jsem tlustý“? Když byl dítě, bylo to zrovna po válce, tak matka mu pořád říkala: „Všechno pěkně sněž, Alane. Vzpomeň si na všechny hladovějící děti v Evropě.“

Claire: Jo, to znám... A on vyškřábal všechno jídlo z talíře a opravdu věřil, že tím pomůže hladovějícím dětem v Evropě.

Maureen: No jo, matky, pomáhej jim pánbůh! Jo... jo... říkávaly to.

Maeve: Hloupej chlap v nejlepších časech! *(Smích)* Nejsmyslnější věc, kterou může žena udělat, je jíst před mužem. Říká se, že je to nejintimnější věc.

Maeve: To já dobře znám... *(jeden z hlasů)* Kde jsou ty hrozny?... přesně tuším, co spolu dva lidé můžou dělat... Hele, ty a ty tvoje hrozny! *(Smích)*

Maeve: Říkala jsem ti –

Maureen: Máš s tím nějakou zkušenost?

Claire: Měla jsem jednoho přítele. Byl mnohem vyspělejší než já. Možná jsem se na něho měla přilepit a už ho nepustit. Ale, hm, byl mnohem starší a měl takový zvyk, že mi kupoval čokoládu jenom proto, aby se na mě díval, jak to jím. A vždycky, když jsme cestovali, kamkoliv, koupil mi čokoládu, sedl si naproti mně ve vlaku a díval se na mě. Pamatuji si jedny Velikonoce, kdy mu nestačilo koupit mi jedno vajíčko. Koupil mi tři taková velká, obrovitá čokoládová vejce jen proto, aby se díval, jak je budu jíst.

Susan: Můžu se... můžu se dívat, jak něco jíš, Claire?

Claire: Jasně, Suzy. Třeba tohle? Ne, k tomu potřebuju omáčku. Když už, tak ať je to pořádně. A tahle omáčka je prostě božská. Naprosto skvělá!

Susan: Popíšu vám Claire. Je svůdná. Je... Řekla bych, že je bonbon s likérem Grand Marnier uvnitř, protože má zrzavé vlasy –

Claire: Vlastní –

Susan: – a roztomilý malý nos... a svěží tělo. Prostě je velmi přitažlivá!

Hlasy: Jé, můžu si ji koupit? *(Smích)*... Můžeš se zastavit... zaplatím ti, když mi taky polichotíš... Myslela jsem, že si chceš koupit mě! Tebe taky. Ale mluvím o službě... jsi velmi podobná Dolly Partonové! Žárlím na tuhle Claire, jak elegantně... jak... Maeve, to je krásné!

Susan: ...jak drží vidličku těmi prsty s francouzskou manikúrou a se šperky. Je tak elegantní... pokračuj –

Claire: Já prostě miluju jídlo. Nepotřebuji ho mnoho... tady ta omáčka s kraby... vidíte to: jdeme na to – óó *(Společný povzdech)*

Susan: Pootevřela své červené rty a jen tak jemňounce... ani do toho nekousla. Prostě to jen položila na jazyk –

Maeve: Tak obřadně a lehoučce –

Claire: Jak jste předtím říkaly, že některé ženy rády žvýkají... Zapomeňte na žvýkání! Jen to tam tak položte, převalujte po patře, nechte sklouznout až dolů a potom ucíťte to konečné uspokojení!

Všechny: *(Smích a obdivný křik)* Ó!

Maureen: Neuvěřitelné... viděly jste to?

Všechny: Nádhera... mmmh.

Susan: Díky... nebuďte lakomé. *(Smích)*

Claire: Zřejmě nechala pevnou vůli doma.

Maureen: To je jedna z věcí, které mě otravují. – Víte, všechny ty ošklivé vyzábělé ženy, které říkají: „Ó ne, nemožu. Hlídám se!“ *(Smích)* Proč by se nemohly trochu nehlídat, pro změnu?

Maeve: Aspoň na chvíli!

Claire: Á helemese, tady je konečná, choux pastry, čokoláda.

Maeve: – se smetanou –

Claire: – jo. A všechno to ovoce, to svůdné nádherné ovoce.

Maeve: Děkuji. Můj bože! Je toho spousta.

Maureen: Párada! Tady ten Muscat de Braune de Venice!

Maeve: Nádhera!

Susan: My máme nějaký Muškát? A tohle sladké Sauterne.

Všichni: Ó, sladké Sauterne!

(Nalévá se víno)

Claire: Děkuji mockrát. Já miluju ten proud vína... Jak se plní sklenička... Děkuji.

Susan: Miluju sladkosti... Miluju věci jako nadýchanou smetanu a teplý čokoládový krém... já... to je moje nejoblíbenější jídlo.

Maeve: Moje je zmrzlina.

Susan: Sladkosti... To je moje představa nebe. Hořká čokoláda.

Maeve: To je tekutý sex.

Susan: Ale fakt, myslím to doslovně! Olizuju ji z prstů, to miluju.

Maeve: Ne. Já miluju zmrzlinu.

Claire: Ne, stoprocentně souhlasím se Suzy. Miluju, miluju, miluju čokoládu!!

Susan: Já ji zbožňuju!

Maureen: Asi jsem perverzní.

Maeve: *(Smích)* Ne, to si nemyslím.

Maureen: Dezert si představuju jako vášnivé ovoce. Okusuju to vášnivé ovoce a rvu ho zubama a uvnitř jsou ta trpce sladká semínka.

Claire: Máme tu něco takového?

Susan: Dáme si třeba –

Maureen: To je papája

Susan: No dobře.

Maureen: Je tady nějaké vášnivé ovoce? Ne.

(hudba)

Susan: Miluju kombinaci sladkého a hořkého.

Claire: Namáčely jste někdy čokoládu do kafe s brandy? Zkuste! Hezky to v tom vymáčáte – a pak se to tak cucá a saje!

Susan: Hmm... a jak je to teplé a rozpouští se to. Víte, co já dělám? Vezmu tabulku čokolády a vložím si ji mezi prsa, vmáčknou si ji pěkně do toho žlábku, aby čokoláda změkla a získala tu správnou teplotu... no fakt! Čokoláda by neměla být tvrdá ani studená! *(Smích)*

Maureen: Vy mě tady úplně zkažíte!

Claire: Vždycky jsem milovala čokoládu.

(hudba končí)

Jo Bucher: Století světové války

(VRT, Belgie 1994)

čas: 2:09

Jeane Batteu, 85 let, se objevila v dokumentu o dnes již jen vzácně žijících vojácích z první světové války. Jako malé děvče žila nedaleko Ypresu, ve Flandrech, v samém centru bojů. Doprovázejíc se na historické píáno ožívuje písně o vojácích toužících po domově, jako například „Nechej hořet oheň v krbu“. A rozechvělým hlasem recituje slavnou báseň Johna McCrae, podplukovníka kanadské armády. Mohou být vojáci básníky nebo vice-versa (lat. naopak)?

Pozn. překl.: Text je přeložen volně po smyslu, nikoli přebásněn jako písňový text.

Na flanderských polích rozkvétají máky
Mezi kříži, řada za řadou
Označují naše místo. A na nebi
Skřivani, stále odvážně létají a pozpěvují
Jsou slyšet jen vzácně, tam dole mezi zbraněmi.

Jsme Mrtví. Před pár dny
Jsme žili. Viděli svítání, cítili sluneční žár,
Milovali jsme a byli jsme milováni. A nyní ležíme
Na flanderských polích.

Převezmi pochodeň za nás
Chřadnoucí rukou hodíme ti
Světlo. Seber ho a drž vysoko
Pokud dodržíš slib, daný nám, kteří jsme zemřeli
Pak neusneme, dokud máky pokvetou
Na flanderských polích.

Helmut Kopetzky: Svatba nepřátel

(SFB, Německo 1994, IFC Budapešť)

čas: 15:13

Jak definovat talent Helmuta Kopetzského, který zaslouženě sesbíral všechna mezinárodní rozhlasová ocenění? Na prvním místě je to serióznost, s níž se ujímá svých misí jako novinář, a také jeho schopnost být právě tam, kde se píšou současné dějiny. Pak je to také dar vyprávět příběh, nalezení té správné rovnováhy mezi individuálním osudem jednotlivců a politického, sociálního a náboženského kontextu, jehož jsou součástí.

Zmíněný sňatek se týká dvou částí Německa, sjednocených po pádu berlínské zdi. Nacházíme se v Dabelu, malém posádkovém městě. Dvě sjednocené armády. Po desetiletích vzájemné nedůvěry vstupují nepřátelé do stavu manželského.

Nový velitel: Abyste se stali na určitou dobu vojáky, musíte složit přísahu. Slib je jako zasnoubení, ale přísaha, to je jako svatba! Než vykonáme oficiální akt, ptám se vás: jste připraveni toto akceptovat?

Vojáci: Ano.

Nový velitel: Tedy, znovu, prosím. Pozor! Zvedněte pravou ruku a opakujte po mně:

Velitel a vojáci: Přísahám, že budu oddaně sloužit Spolkové republice Německo a odvážně bránit Ústavu a svobodu německého lidu.

Velitel: Děkuji! Pohov!

Průvodce: Svatba nepřátel. Spolková armáda uzavřela sňatek s NVA (pozn. překl. *Národní lidová armáda NDR – NVA, Nationale Volksarmee*). Album sjednocení sestavil Helmut Kopetzky.

Velitel: Pan Winklere, veliteli vojenské baterie! Už jste si zvykl na svou novou hodnost?

Voják: Ano, pane Ostermeiere, hodnost rotný.

Velitel: Nic si z toho nedělejte. O.K., hodně štěstí! (pozn. překl.: *Důstojníci bývalé NVA byli po převzetí Spolkovou armádou automaticky degradováni o jednu hodnost*).

Voják: Co se dá dělat!

Velitel: To není to nejhorší, co se mohlo stát. Blahopřeji, hodně štěstí! Bylo mi potěšením.

(dvě vojenské kapely: hymna NDR, hymna NSR, prolnou se, německá národní hymna zní vlevo)

Vypravěč: A tak se stalo, že nepřátelé z rozkazu zvedli ruce a přísahali si vzájemnou oddanost, dokud je smrt nerozdělí. A slabší z těch dvou, který v té věci neměl na vybranou, ztratil své jméno a změnil uniformu. A stalo se to v kanceláři velitele meklenburských dělostřeleckých kasáren, 35 km od Schwerinu a 60 km od Rostocku, v lese mezi jedlemi a břízami. Nebyl to sňatek z lásky. Po celé zemi si vzájemně na přehlídkových placech pod Černou, Červenou a Zlatou předvedli své armády. Kapitulace na obou stranách. A protože nepřátelé měli společný jazyk, řekli unisono:

Vojáci unisono: Přísahám, že budu oddaně sloužit Spolkové republice Německo!

(povely)

(kapely hrají a velitelé řeční)

Velitel: Po čtyřech dekadách nuceného rozdělení žijeme nyní my, Němci, zase spolu v jedné zemi. Vojáci NVA byli mírumilovně umístěni pod autoritu Spolkového Ministerstva obrany. Od 3. října existuje pouze jeden německý stát, jedna ústava a jedna armáda: naše Spolková armáda! Rozdělení země bylo překonáno. Je nyní na nás, abychom odstranili všechno, co nás rozdělovalo ve způsobu myšlení a cítění. To předpokládá, aby každý věděl a cítil ve svém srdci: sloužím jediné vlasti, jednomu právnímu systému a nechám se vést demokratickými ideály a cíli. Mí mladí přátelé! Ve vašich rukou leží budoucnost spolkové armády, tady, ve Východním Německu! Naše země, naše vlast vás potřebuje!

(povely, pochod vojenských jednotek)

Poddůstojník provádějící výcvik: Vpravo vbok! Pochodem vchod – posádka doprava! Pokračujte v pochodu! Levá, dva, tři, čtyři...

Průvodce I: Po slavnosti. Obrázek v albu ukazuje kasárenské náměstí. Vojenské boty vržou. Poddůstojníci provádějící výcvik křičí. Velitel dává pokyny strážím. Vždyť to všechno není zase tak dávno – ta doba Berlína před Honeckerem, politbyrem a Gorbačovem.

(nahrávka: rozhlasový přenos z přehlídky v „Den republiky“ 1988)

Hlas z reproduktoru: Soudruhu důstojníku kadetů a důstojníci Důstojnických akademií Rosy Luxemburgové a Karla Liebknechta: Vítám vás a blahopřeji vám k státnímu svátku Německé demokratické republiky!

(hlasitě zdar, rychlá pochodová hudba, povely: „K počtě zbraň! Vpravo vbok! Pochodem vchod!“)

Průvodce I: 2. října 1990. Poslední den NDR. Poslední den Národní lidové armády.

Bývalý velitel: Když se stahoval prapor našeho regimentu, nebylo mi zrovna lehké. Ze všech přítomných jsem to musel udělat zrovna já. Ale někdo to udělat musel.

Průvodce I: Poslední velitel vojenské posádky NVA, tehdy 38 let.

Bývalý velitel: Nedá se říct, že by to pro mě vůbec nic neznamenalo. Ale říkal jsem si: celou dobu jsi nepovolil. Teď je na tobě, abys s tím skončil.

Důstojník bývalé NVA: Pro vojáka, který tam stojí, když se stahuje vlajka jeho zanikající země a hraje se naposledy národní hymna... Připomíná mi to ty okamžiky, při kterých byli ve světě oslavováni naši sportovci a sportovkyně... To vás nenechá v klidu. Brečel jsem jak děčko. Nemohl jsem si pomoci. Nebylo to jednoduché.

Bývalý velitel: Přehlídka proběhla v klidu. Řekl jsem jen pár slov. Nebyl čas na dlouhé proslovy. Nebyli na to zvyklí a necítili to tak. Svinula se vlajka a bylo to. A teď říkám, hledme vpřed. Přirozeně, je to porážka. Není správné, co dnes mnozí říkají: že nejsou ani vítězové, ani poražení. To je nesmysl! Jsou vítězové a poražení. Po desetiletí existovaly spory mezi socialistickým táborem a NATO. A vždycky jsou ti, kteří vyhrávají, a ti, kteří prohrávají. My jsme byli ti poražení. Každé rozdělení je malá smrt. A v každém také něco umřelo, protože lidé tolik spěchali zahodit sen, který nebyl celý špatný.

Důstojník bývalé NVA: Takový spěch! To je kruté! Já žiju tady a teď. Nemám jinou možnost. Spousta lidí tak žije. Proč bych se teď měl stavět na odpor a říkat: Jsem přesvědčený bojovník za socialismus, mučedník, když už o to lidi nestojí? Co by to přineslo mojí rodině? Proč? Jen ukázat všem lidem, že nejsem přeběhlík? To je směšné. Mé přesvědčení a principy, ve které věřím, mi nikdo nemůže vzít! Nikdo!

(výcvik vojáků, povely)

Hlasatel I: Vstup do Captu. Fichte (Hamburg) – člen podpůrného týmu Spolkové armády – Západ. (Důstojníci ze Západního Německa pomáhají při procesu sjednocení ve Východním Německu.)

Hlasatel II: Městečko se jmenuje Dabel. Dva tisíce sedmdesát obyvatel. Adresa: na konci světa/druhé strany, okres Sternberg, region Schwerin, Mecklenburg.

Kapitán: Když jsem slyšel Dabel, začalo okamžitě škádlení, protože to nebylo na žádné mapě: ‚Perla Východu – místo, kam se musíte vypravit!‘ Bylo docela jasné, že se tam dostanu. Byl to jen bod na jinak prázdné mapě.

Hlasatel II: Naše skupina: šest mužů – podplukovník, jeden major, dva nadporučíci, jeden seržant. A já. Ostatní: tisíc sto vojáků, 115 civilních zaměstnanců. Zcela nepoměrné. Cítili jsme se jako misionáři mezi cizími válečníky. Jako tuláci.

Kapitán: Vojáci už byli ve zbrusu nových uniformách Spolkové armády, puky na kalhotách a vše ostatní, na zádech ruské kalašnikovy. Bylo to všechno velmi divné. A tak jsme vstoupili do míst, kde pro nás předtím „žili lvi“.

Hlasatel I: Přejít na bolest.

Muž (z Dabelu): Drahé dámy, milé děti, vážení hosté! Dovolte mi, abych vás jménem našich organizátorů přivítal na oslavě Mezinárodního dne žen. Jsem přesvědčen, že spolu strávíme pár příjemných hodin. *(fanfáry akordeonu a houslí)* A teď vás chceme vytáhnout ze židlí! *(hudba: Dřevorubecký waltz)*

První důstojníková žena: Pamatuji se, když můj muž poprvé oblékl novou uniformu... byla mu vydána už pár dní předtím, v takovém balíku, a stálo to tam... Povídám: „Co takhle tu věc rozbalit?“ ... „Ne, ještě ne“ ... No a potom byla neděle a on měl v pondělí nastoupit v nové uniformě. Ten večer jsme ty věci začali rozbalovat... Pak si je oblékl – a moje první reakce byla, že jsem se začala moc smát – takové velké boty! To vůbec nebyl můj muž. Trochu jsme si zvykli až teď, ale ze začátku to vypadalo velmi legračně. To byl pohled! Ta uniforma! Když je vidíte všechny pohromadě... Ne! Jak řekl můj muž: Když teď přemýšlím, jak to bylo – před půl rokem jsme ještě byli nepřátelé a dnes tady pobíhám v této uniformě! Těžko tomu můžu uvěřit, řekl, je to všechno jako sen.

Žena jiného důstojníka: Dodnes se s tím těžko srovnává. Před devíti měsíci mu hrozilo vězení jen za to, že by prohodil pár slov s naším tehdejším nepřitelem.

Hudebník: Vyměňte si znovu partnery, jde nám to báječně!

(učebna meklenburské vojenské posádky)

Kapitán: Pane podplukovníku! První baterie je připravena přijmout politické informace!

Nový velitel: Děkuji vám! Dobrý den, pánové!

Vojáci: *(unisono)* Dobrý den, pane!

Nový velitel: Posadte se, prosím!

Hlasatel I: Nový velitel.

Nový velitel: Pane N., dovolte mi nejprve uvést na pravou míru tuhle věc: Nepodáváme žádné „politické informace“ – informujeme vás o „aktuálních událostech“. To je něco docela jiného. Kladete otázky – já se snažím na ně odpovědět.

.../

Lotta Erikson: Do těchto rukou vložím své srdce

(SR, Švédsko 1995, IFC Basilej)

čas: 11:09

Dvě ocenění: jedno za nejkrásnější název feature a druhé za nejsmyslnější hlas na tomto disku. Ano. Lotta je krásná, blondatá a modrooká – a k tomu velmi chytrá a bystrá. Tak proč musí kontaktovat seznamovací agenturu, aby pro sebe našla pravého muže? Ego (osobní) dokument ve vší své trivální nádheře.

(Zvoní telefon. Hudba zeslabuje.)

Lotta: Haló, jmenuji se Lotta Erikson. Ráda bych se seznámila s mužem. Máte nějaké upřímné muže, kteří to myslí vážně?

Druhý muž: Ano, ano, ale vy už jste někdy volala, že ano?

Lotta: Ne.

Druhý muž: Ne, aha, jen jsem si myslel, že jsem poznal vaše jméno. Proto jsem – no, no, víte jsem trochu nachlazený. Já, já, zatraceně *(kašle)*, dobře, v pořádku, můžeme si popovídat. Máme pár mužů, kteří mají vážný zájem.

Lotta: Jaký typ... jaké typy... jací jsou? Můžete uvést nějaké příklady?

Druhý muž: No... myslíte příklady těch mužů?

Lotta: Ano.

Druhý muž: Dobře, jsou tady důstojníci, je tu kněz, jsou tady policajti, jsou tady inženýři-technici, bankovní úředníci, stavební dělníci, je to... tedy je to typický vzorek švédské populace.

Lotta: Ale co kdybych se chtěla setkat s inteligentním a citlivým mužem?

Druhý muž: Tak to zapíšeme a uvidíte.

Lotta: Máte tedy nějaké takové muže?

Druhý muž: Inteligentní citliví muži... (*vzdech*)... Budete muset uvést své zájmy. Nemůžete hm, hm, hmm, inteligentní citliví muži, nemůžete se ptát na takové otázky po telefonu, to zjistíte, když, když, když, dobrá, máte nějaké další požadavky kromě tohoto?

Lotta: Jako co mě zajímá?

Druhý muž: Ano, jaké požadavky na toho muže a co děláte vy ve svém volném čase?

Lotta: Já? Můj volný čas?

Druhý muž: Ano.

Lotta: Děláám různé věci. Čtu knihy.

Druhý muž: Hm, hmm.

Lotta: Máte tam nějaké muže, kteří čtou knihy?

Druhý muž: Ano, ano, zapíšu to. Inteligentní, inteligentní, počkejte, inteligentní citlivý... (*muž prochází nějaké papíry*)... int... int... k čertu, jak se to hláskuje...

Lotta: Dvě L.

Druhý muž: Inte... li... gent (*muž si pro sebe slovo hláskuje*)... inteligentní muž... muž... který čte knihy. Sakra, kdo umí napsat sensitivní? Inteligentní a sensitivní muž?

Lotta: Ano, byla bych velmi ráda, kdyby byl takový, inteligentní a sensitivní.

Druhý muž: Dobře, dobře, napíšeme to a uvidíte. Inteligentní a, a ten, co čte knihy.

Lotta: Ano.

Druhý muž: Ano, ano, ano, čte... čte... (*slovo si pro sebe hláskuje*)... Tak, měl by to být nejlépe někdo, kdo, tedy, někdo, kdo pracuje v kanceláři, v bance nebo v pojišťovací společnosti...

Lotta: Chtěla bych také, aby měl smysl pro humor, aby nebyl nudný.

(*muž píše*)

Lotta: Raději byste to měl také zapsat.

Druhý muž: Ano, ano, ano, inteligentní a sensitivní muž, muž... nejlépe se smyslem pro humor (*muž píše*)... A žijící ve Stockholmu, mezi 30 a 40. Tak a máme to, že ano?

Lotta: Jací lidé se u vás nejsnadněji seznámí?

Druhý muž: Úplně obyčejní lidé. Budte svá. Nesnažte se být jiná.

Lotta: Co když máte někdy depresi? Je důležité být veselý?

Druhý muž: Ne, členy tohoto klubu jsou různí lidé. Veselí i smutní.

Lotta: Středa. Vstávám brzy. Pečlivě se umyji. Obleču se a jdu na pracovní pohovor na poštu. (*atmosféra*) Opravdu potřebuji práci a myslím, že by mi vyhovovalo kancelářské prostředí. Na poště na mě ukáže muž mírně zahnutým ukazovákem. Jdu dělat zkoušku. Počítám poštovní známky, jak nejrychleji umím. Náhle muž ukáže prstem na skulinu ve dveřích. Pomalu zvedám i svůj prst. Naše prsty se zlehka dotkly a já šeptám – „bang“. Potom mě doprovází ven dlouhými chodbami s bílými jemnými tapetami. Míjíme jednu místnost za druhou. Řezané květiny a umaštěné stroje. Je to modernizovaná hlavní budova pošty, všechno je bílé, ale stále jaksi ponuré. Částečné šero s hnědými kancelářskými křesly a ostrými konferenčními stolky.

Třetí muž: Dobrá, projdeme si nejprve osobní informace. Začneme výškou.

Lotta: Mojí výškou?

Třetí muž: Hm.

Lotta: Mám 165 centimetrů.

Třetí muž: 165. A vaše průměrná váha.

Lotta: Kolik vážím? 57.

Třetí muž: A barva vlasů: světlá, hnědá nebo tmavá?

Lotta: Blond.

Třetí muž: Blond. Barva očí?

Lotta: Modrá.

Třetí muž: Předpokládám, že jste vyrůstala tady ve Švédsku?

Lotta: Ano, v Mälarhöjden.

Třetí muž: Ukončené vzdělání: střední škola, odborná škola, univerzita?

Lotta: Univerzita.

Třetí muž: Takže jste ukončila univerzitní studium a v současnosti jste svobodná?

Lotta: Ano, přesně tak.

Třetí muž: Byla jste někdy předtím vdaná?

Lotta: Ne.

Třetí muž: Máte auto?

Lotta: Ne.

Třetí muž: Řidičský průkaz?